

แนวทางการพัฒนาผลิตภัณฑ์ภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจสร้างสรรค์ ในจังหวัดนครปฐม*

The Guideline of the Local Wisdom Product Development for Promote Creative Economy in Nakhon pathom Province

รัชฎาพร เกตานนท์ แนวแห่งธรรม (Ratchadaporn Ketanon Neawheangtham)**

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาข้อมูลพื้นฐาน สภาพการดำเนินการ สภาพปัญหาและความต้องการในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ภูมิปัญญาท้องถิ่นของกลุ่มอาชีพผลิตภัณฑ์ภูมิปัญญาท้องถิ่นในจังหวัดนครปฐม 2) ศึกษาวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practice) ของกลุ่มอาชีพผลิตภัณฑ์ภูมิปัญญาท้องถิ่น 3) ศึกษาจุดอ่อน จุดแข็ง อุปสรรคและโอกาสในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ภูมิปัญญาท้องถิ่นในจังหวัดนครปฐมตามแนวคิดเศรษฐกิจสร้างสรรค์ 4) ศึกษาการเทียบเคียงการดำเนินงานของกลุ่มอาชีพผลิตภัณฑ์ภูมิปัญญาท้องถิ่นที่ประสบความสำเร็จ 5) ศึกษาแนวทางในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจสร้างสรรค์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) ได้แก่ 1) ผู้เชี่ยวชาญด้านความคิดสร้างสรรค์ การเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์ การออกแบบและพัฒนาผลิตภัณฑ์ 2) สมาชิกกลุ่มอาชีพผลิตภัณฑ์กะลามาะพร้าว 3) ผู้ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาผลิตภัณฑ์ภูมิปัญญาท้องถิ่น เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบสัมภาษณ์เชิงลึกแบบมีโครงสร้าง (Structured Interview) วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) ผลการวิจัยพบว่า

1. การพัฒนาผลิตภัณฑ์เชิงสร้างสรรค์ตามแนวคิดเศรษฐกิจสร้างสรรค์ หมายถึง การคิด ออกแบบผลิตภัณฑ์ใหม่ๆ ที่มีความแปลกแตกต่างไปจากเดิม โดยใช้ความคิดสร้างสรรค์ในการเพิ่มมูลค่า และคุณค่าให้แก่ผลิตภัณฑ์ และกลุ่มอาชีพฯ มีความต้องการผลิตผลิตภัณฑ์เชิงสร้างสรรค์โดยเฉพาะผลิตภัณฑ์ภูมิปัญญาท้องถิ่นในสังคมไทยให้มากขึ้นเนื่องจากได้รับความสนใจและตลาดมีความต้องการมากขึ้นตลอดเวลา เนื่องจากมีกรรมวิธีหรือกระบวนการผลิตที่ปลอดภัย ไร้สารเคมี ทำให้ผู้ใช้มีสุขภาพอนามัยที่ดีขึ้น และยังเป็น การสร้างฐานที่มั่นคงทางเศรษฐกิจให้แก่ชุมชนด้วย ความต้องการในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ภูมิปัญญาท้องถิ่น ได้แก่ ความรู้ในเรื่องของการออกแบบผลิตภัณฑ์ ความคิดสร้างสรรค์ และการเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์ให้แก่กลุ่มอาชีพ

* บทความนี้เป็นส่วนหนึ่งของงานวิจัยเรื่องแนวทางการพัฒนาผลิตภัณฑ์ภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจสร้างสรรค์ในจังหวัดนครปฐม

This article is part of research on the title of the Guideline of the Local Wisdom Product Development for Promote Creative Economy in Nakhon pathom Province

** อาจารย์ ดร. ประจักษ์วิชาพื้นฐานทางการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

Email:kimketanon@hotmail.com

Ph.D Department of Foundation of Education, Faculty of Education, Silpakorn University

E-mail:kimketanon@hotmail.com

2. วิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศในการดำเนินงานของกลุ่มอาชีพฯ จังหวัดนครปฐม คือ วิธีการดำเนินงานในการสร้างสรรค์ผลิตภัณฑ์ภูมิปัญญาท้องถิ่นของกลุ่มอาชีพผลิตภัณฑ์กะลามะพร้าว ได้แก่ 1)การออกแบบผลิตภัณฑ์ 2)กระบวนการผลิต 3)กลยุทธ์ทางการตลาด 4)จุดเด่นจุดอ่อน 5)ปัจจัยแห่งความสำเร็จ 6)ปัญหาอุปสรรค และ 7)คุณค่าของภูมิปัญญาท้องถิ่นต่อชีวิตและสังคมท้องถิ่นตลอดจนการถ่ายทอดและอนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่นของกลุ่มอาชีพ

3. กลุ่มผลิตภัณฑ์กะลามะพร้าวมีโอกาสในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ให้เติบโตเป็นผลิตภัณฑ์ภูมิปัญญาท้องถิ่นที่มีความโดดเด่นของจังหวัดนครปฐมได้ด้วยมีจุดแข็งในเรื่องของวัตถุดิบ ผลิตภัณฑ์ที่มีความโดดเด่นเป็นเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรมท้องถิ่นอย่างชัดเจน ผลิตภัณฑ์มีความคงทนถาวร สามารถเสริมสร้างรากฐานทางเศรษฐกิจชุมชนให้มีความเข้มแข็งสามารถพึ่งพาตนเองได้ และมีจุดอ่อนในเรื่องของวัตถุดิบหายากมากขึ้น การขาดแคลนแรงงานประเภทช่างฝีมือขั้นสูงและขาดองค์ความรู้ที่สามารถส่งเสริมและพัฒนาผลิตภัณฑ์ของกลุ่มอาชีพ โอกาสในการพัฒนาผลิตภัณฑ์สู่เศรษฐกิจสร้างสรรค์นั้นพบว่า กลุ่มอาชีพผลิตภัณฑ์กะลามะพร้าวในจังหวัดนครปฐมสามารถพัฒนาให้เป็นธุรกิจสร้างสรรค์อย่างยั่งยืนได้ด้วยปัจจัยสนับสนุนหลายประการ ได้แก่ 1) ความเหมาะสมในเรื่องของโลจิสติกส์ 2) การสนับสนุนจากรัฐบาลและ 3) ผลิตภัณฑ์ภูมิปัญญาท้องถิ่นเป็นที่ต้องการของผู้บริโภคในประเทศต่างๆ ที่นิยมสินค้าและผลิตภัณฑ์ที่เป็นงานช่างฝีมือและแสดงออกถึงเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรม

4. การเทียบเคียงการดำเนินงานของกลุ่มอาชีพผลิตภัณฑ์ภูมิปัญญาท้องถิ่นที่ประสบความสำเร็จในด้านปฏิบัติงานมีความคล้ายคลึงกันในประเด็น การมีโครงสร้างองค์กรที่เข้มแข็ง สมาชิกในกลุ่มมีความรู้ความสามารถและมีทักษะทางอาชีพ มีการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสม และมีวิสัยทัศน์ในการบริหารจัดการและกลุ่มอาชีพฯ มีกลยุทธ์ที่ดีตลอดจนมีการค้นหากลยุทธ์ใหม่ๆ ในการพัฒนาผลิตภัณฑ์อยู่เสมอ

5. แนวทางในการพัฒนาผลิตภัณฑ์มีประเด็นหลักๆ ในการพัฒนา 4 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการบริหารจัดการองค์กร 2) ด้านการบริหารจัดการด้านการตลาด 3) ด้านการบริหารจัดการด้านการผลิตและบริการ และ 4) ด้านการปรับปรุงและพัฒนาธุรกิจชุมชนสู่ความยั่งยืน ซึ่งการพัฒนาในทุกด้านมีรากฐานมาจากแนวคิดการขับเคลื่อนเศรษฐกิจสร้างสรรค์บนพื้นฐานใน 7 ประเด็น ได้แก่ 1)การใช้องค์ความรู้ 2)การศึกษา 3)การสร้างสรรค์งาน 4)การใช้ทรัพย์สินทางปัญญา ที่เชื่อมโยงกับพื้นฐานทางวัฒนธรรม 5)วัฒนธรรม 6)ภูมิปัญญา และ 7) เทคโนโลยี/นวัตกรรมสมัยใหม่ ซึ่งเป็นแนวทางในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ภูมิปัญญาท้องถิ่นกะลามะพร้าวในจังหวัดนครปฐมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจสร้างสรรค์ให้มีความก้าวหน้า มั่นคง มั่นคั่ง และยั่งยืน ต่อไป

คำสำคัญ : ผลิตภัณฑ์ภูมิปัญญาท้องถิ่น, เศรษฐกิจสร้างสรรค์

Abstract

This was the research on the guideline of developing the local wisdom for promoting the creative economy in Nakhonpathom province. This was the qualitative research as Multisite Multi-case Research. There were purposes for 1) studying the basis data, the status of the operation, the status of the problems and the needs in developing the folk wisdom of the career group of the folk wisdom in Nakhonpathom 2) studying the best practice of the career group of the folk wisdom 3) studying the weak and strong points, the obstacles and the opportunity of developing the products of the folk wisdom in Nakhonpathom according to the notion of the creative economy 4) comparing the successful operation of the career groups of the folk wisdom 5) studying the guideline of developing the products of the folk wisdom for promoting the creative economy. The key informants were 1) the specialists in terms of the creative thinking, the value-added products, the design and the development of the products, 2) the members of the career groups of the coconut shells, 3) the ones involved in the products of the folk wisdom. The tool used in this research was the structured interview. The data was analyzed by the content analysis. The results were found that:

1. The results of the basis data, the status of the operation, the status of the problems, the needs in developing the product of the folk wisdom, the career groups of the folk wisdom, in Nakhonpathom were found that the development of the products as the creativity according to the idea of the creative economy meant the design of the new product which was different from the original by using the creativity for the added-value and worth of the products and the needs of the creative product in Thai society in order to be always interested and wanted and the increasing tendency in the future because people and consumers needed the new styles of products responding to the variety of demand and the difference from the past. Besides, the benefit of the products of the folk wisdom was seen. There were the save process and the procedure without any chemical which made the consumers be more healthy. It made the secure base in terms of the economy for the community. For the problems and the needs in developing the products of the folk wisdom, they were found that the important issues of the problems were the lack of knowledge of designing the creatice product which was new and unique, including the lack of workers having the skills who came into the manufacturing process and the succession of the products. Therefore, the development of the products of the folk wisdom should be started from the training giving the knowledge on the design of the products, the creativity, the value-added products for the career groups by making the brand be well-known, beautiful, vary, and

unique. The local tradition was related to the product style for example there were the story telling for promoting the outstanding point and the difference of the product.

2. The results of the best practice of the career groups of the products of the folk wisdom were found that the best practice method of the operation of the career group was the operation for the creative products of the folk wisdom of the career groups of coconut shells. The product design, the manufacture procedure, the marketing strategy, the weak and strong points, the successful factors, the problems, the value of the folk wisdom affecting to the living style and the local society throughout the transfer and the conservation of the folk wisdom of the career groups at present were found that Both groups of the career groups of coconut shells had the similar method of the best practice in terms of creating the strong point of their own products. The coconut shells of each group were beautiful and unique. The successful factors were the loving in their works, the skill in creative art, and the patience. The similar problems of both groups were the lack of workers having good skill, and the successors. They had the similar marketing strategies. In other words, both of them had the method to distribute and publicize their own products by 1) receiving the orders from customers directly, 2) setting up a booth of the folk wisdom or OTOP, 3) creating the website, webpage, 4) publicizing by themselves through the programs on TV about the career documentary and the folk wisdom, 5) having their own shops for distributing the products. For the difference, both of them had the different ideas on designing the products including to the manufacture procedure which was outstanding and unique, emphasizing the utility. However, the value of the folk wisdom affecting to the living style and the local society throughout the transfer and the conservation of the folk wisdom of both the career groups were found that the creation and the development of coconut shells had so much value for the product groups, the creators, the local communities in many ways which were the value on mind of the creators, the value on developing the communities by making the communities well known, promoting the local economy throughout making the conscious mind on the communities, the participation, the unity, the neighborliness, the strong base of the communities. The transfer the folk wisdom was found that they directly transferred to whom close to them and the members of the career groups. They transferred by the seminar and training for the interesting people.

3. The results of the weak and the strong points, the obstacles and the opportunity in developing the product of the folk wisdom in Nakhonpathom according to the idea of the creative economy were found that the product groups of coconut shells had the opportunity

in developing the products to grow up as the outstanding products of the folk wisdom in Nakhonpathom because there were many strong points which were able to be developed and cumulative into the creative economy. In other words, 1) It was easy to find the raw material so the capital was decreased, 2) the products were outstanding and unique in terms of the precious local culture which was the high skill and it was difficult to copy, 3) the products were durable, beautiful, had the sustainably useful life, 4) It was able to promote the base in terms of the creative economy to be more strong and self-sufficient. The weak points were found that 1) the weak point of the products themselves was some types of products for example the sacred objects must use the specific raw material which was the shell eyed; nowadays they were rare so it was harder than any other types of products to find and be not sufficient for the customers' need some time; besides, some products were fragile because they were sculptured very neatly and beautifully; Therefore, it must be very careful to manufacture and transportation which was especially good, 2) The lack of the workers with high skills who were able to transfer the products of coconut shells; so it was the obstacle to develop the products sustainably, 3) the lack of the knowledge which was able to promote and develop the products of the career groups.

For the opportunity in developing the products into the creative economy, it was found that the career groups of coconut shells in Nakhonpathom were able to be developed to be the creative business sustainably last because of the supportive factors which were 1) the proper logistics because nakhonpathom was one of the progressive centers in the Western of Thailand; Nakhonpathom was close to Bangkok which was the capital of Thailand and was the door of the Western region and the southern region; in the future, Nakhonpathom would be the door to the land of ASEAN; the transportation was comfortable, easy to communicate, and suitable to spread wide the network, 2) the government had the policy to promote and support both the knowledge and the budget to the career groups, 3) the products of the folk wisdom were the needs of customers in many countries which liked the goods and the products which were the handworks and expressed the unique culture.

4. The results of comparing the operation of the successful career groups of the products of the folk wisdom were found that the operation was similar in terms of the strong management, the members in the groups had the knowledge, the ability and the career skills which applied the technology properly, and had the vision of managing the career groups which occurred from members in the groups, the good strategies and searched for new strategies for developing the products of the career groups which consisted of the folk wisdom

which had the base of the creative work from the local culture, the manufacture procedure and the proper products development, the strategies of managing the marketing, and the principles of the business development sustainably by transferring, conserving, and cumulating the folk wisdom.

5. The results of the guideline of developing the products of the folk wisdom for promoting the creative economy were found that there were 4 sides of the guideline of developing the products which were 1) the management of the organization, 2) the marketing management, 3) the management of the manufacture and the service, and 4) the improvement and the local business development sustainably; the development in every side had the base from the idea of moving the creative economy in 7 issues which were 1) the knowledge, 2) the education, 3) the creativity, 4) the intellectual property, 5) the culture, 6) the technology and the innovation; they were the guideline of developing the products of the folk wisdom of coconut shells in Nakhonpathom for promoting the creative economy to be progressive, strong, wealthy, and sustainable.

Keyword : local wisdom product, creative economy

บทนำ

ภูมิปัญญาท้องถิ่นเป็นความรู้ ความสามารถและทักษะดั้งเดิมของประชาชนในท้องถิ่นที่ได้รับการสืบทอดต่อกันมาจากรุ่นสู่รุ่น ภูมิปัญญาท้องถิ่นจึงเป็นองค์ความรู้ของปราชญ์ชาวบ้านที่ได้รับการถ่ายทอดต่อกันมาและทำให้คนในชุมชนมีความผูกพันกันเหมือนเครือญาติอย่างเหนียวแน่น ภูมิปัญญาท้องถิ่นจึงเป็นสิ่งสำคัญที่มีคุณค่าควรได้รับการจัดการเพื่อการอนุรักษ์และถ่ายทอดต่อชุมชนรุ่นหลัง ประเทศไทยเป็นประเทศที่มีวัฒนธรรมอันดีงาม และมีภูมิปัญญาท้องถิ่นที่มีคุณค่ามากมายในหลากหลายด้าน เช่น การแพทย์ วิทยาศาสตร์ รวมถึงข้าวของเครื่องใช้ต่างๆ ซึ่งในปัจจุบันพบว่าประเทศไทยมีการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาสร้างผลิตภัณฑ์เพื่อจำหน่ายเป็นการสร้างอาชีพสร้างรายได้ให้แก่ครอบครัวและชุมชนอย่างหลากหลาย แต่ในยุคของการแข่งขันทางเทคโนโลยีและเศรษฐกิจในปัจจุบันที่ทำให้สินค้าหรือผลิตภัณฑ์อยู่รอดและได้รับความนิยมอย่างยั่งยืนจะต้องมีความแตกต่างและไม่ซ้ำแบบเดิม แนวคิดเศรษฐกิจสร้างสรรค์ จึงเป็นแนวคิดใหม่ในการพัฒนาเศรษฐกิจในยุคการแข่งขันได้เป็นอย่างดี

ในปัจจุบันวัสดุเหลือใช้จากการใช้งานและการทำกิจกรรมต่างๆ ของมนุษย์มีมากขึ้นเรื่อยๆ และวัสดุบางประเภทมีมากในท้องถิ่นสามารถนำมาแปรรูปเป็นสิ่งของเครื่องใช้และสามารถนำไปจำหน่าย ซึ่งเป็นการใช้สอยให้เกิดประโยชน์สูงสุดและสามารถนำมาประกอบเป็นอาชีพเพื่อสร้างรายได้ให้แก่ครอบครัวและสร้างเศรษฐกิจชุมชนได้

มะพร้าว เป็นพืชที่คนไทยรู้จักกันดีด้วยเป็นพืชที่มีความผูกพันกับวัฒนธรรมความเป็นอยู่ของคนไทยมาช้านาน ในวิถีชีวิตของคนไทยได้นำมะพร้าวมาใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวันหลายอย่างนับตั้งแต่การนำมาบริโภค ประุงอาหารหวานคาว และการนำส่วนต่างๆ ของมะพร้าวมาใช้ในงานพิธีต่างๆ มะพร้าวเป็นสิ่งที่หาได้ง่ายในท้องถิ่น โดยเฉพาะในพื้นที่อำเภอนครชัยศรี จังหวัดนครปฐม และพื้นที่ภาคกลางของประเทศไทย พบว่าพื้นที่ส่วนใหญ่เป็นที่ราบลุ่ม อุดมสมบูรณ์ด้วยทรัพยากรดินและน้ำที่เอื้อต่อการทำการเกษตรเป็นอย่างมาก ประชากรส่วนใหญ่ในพื้นที่จึงประกอบอาชีพทางเกษตรกรรม และปลูกมะพร้าวเป็นอาชีพหลัก คุณสมบัติที่ดีของมะพร้าวคือ ส่วนต่างๆ ของมะพร้าวสามารถใช้ประโยชน์ได้อย่างคุ้มค่าในทุกส่วนโดยนิยมนำมาบริโภค ทำอาหารทั้งหวานคาว นอกจากนี้ยังสามารถนำไปใช้ในอุตสาหกรรม เช่น อุตสาหกรรมน้ำมันมะพร้าว อุตสาหกรรมกะทิ น้ำตาลมะพร้าว อีกทั้งยังสามารถนำมาแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์ต่างๆ ได้อย่างหลากหลาย ตั้งแต่ลำต้น ใบ ก้าน กาบมะพร้าว โดยเฉพาะอย่างยิ่งส่วนกะลามะพร้าวก็สามารถนำมาเป็นภาชนะและเป็นของใช้ภายในบ้านได้ เป็นการนำวัสดุเหลือใช้มาใช้สอยให้เกิดประโยชน์สูงสุดได้ด้วย เพราะกะลามะพร้าวเมื่อนำมาขัดเงาแล้วจะมีความสวยงามมากสามารถนำมาประดิษฐ์ของใช้เครื่องใช้เพื่อนำมาตกแต่งบ้านเรือนหรือสถานที่ต่างๆ ก็จะทำให้เกิดความสวยงามแก่ผู้พบเห็นได้ ผลิตภัณฑ์จากกะลามะพร้าวจึงเป็นการสร้างสรรค์และแปรรูปวัสดุเหลือใช้ด้วยการผสมผสานภูมิปัญญาท้องถิ่นและความคิดสร้างสรรค์ในชุมชนให้เกิดประโยชน์ได้อย่างสูงสุด

เศรษฐกิจสร้างสรรค์ได้เข้ามามีบทบาทในการพัฒนาและส่งเสริมเศรษฐกิจของประเทศไทย เนื่องจากเป็นแนวทางที่สามารถพัฒนาเศรษฐกิจเพื่อเข้าสู่การแข่งขันในยุคปัจจุบันได้อย่างยั่งยืน เศรษฐกิจสร้างสรรค์จึงถูกนำไปใช้ในการพัฒนาอุตสาหกรรมและวงการธุรกิจอย่างหลากหลาย ทั้งนี้ ภูมิปัญญาท้องถิ่นถือเป็นหนึ่งใน 7 องค์ประกอบในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจสร้างสรรค์ ได้แก่ 1) องค์ความรู้ 2) ความคิดสร้างสรรค์ 3) การใช้ทรัพย์สินทางปัญญา 4) วัฒนธรรม 5) ภูมิปัญญา 6) เทคโนโลยี/นวัตกรรมสมัยใหม่และ 7) เครือข่ายวิสาหกิจ (ณัฐพัชญ์ เอกสิริชัยกุล, 2556 : 343-346) ดังนั้น แนวคิดเศรษฐกิจสร้างสรรค์จึงสามารถส่งเสริมให้เกิดการพัฒนาและเป็นรากฐานในการสร้างเศรษฐกิจที่ยั่งยืนให้แก่ชุมชนและประเทศได้

จังหวัดนครปฐมเป็นจังหวัดที่มีความอุดมสมบูรณ์ด้วยทรัพยากรธรรมชาติและภูมิปัญญาท้องถิ่น และมีกลุ่มอาชีพที่ผลิตผลิตภัณฑ์ภูมิปัญญาท้องถิ่นมากมายหลายกลุ่มด้วยกัน ผลิตภัณฑ์กะลามะพร้าวเป็นหนึ่งในผลิตภัณฑ์ภูมิปัญญาท้องถิ่นที่เกิดจากการสร้างสรรค์วัสดุเหลือใช้จากมะพร้าว ซึ่งเป็นพืชที่มีอยู่ในท้องถิ่นให้เกิดประโยชน์ ซึ่งพบว่ามีอยู่มากมายในพื้นที่จังหวัดนครปฐม โดยเฉพาะอำเภอนครชัยศรี ซึ่งหากได้รับการพัฒนากลุ่มอาชีพผลิตภัณฑ์กะลามะพร้าวให้เป็นวิสาหกิจชุมชนที่สามารถสร้างสรรค์ผลิตภัณฑ์ทางภูมิปัญญาที่สร้างสรรค์ด้วยการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นผสมผสานกับองค์ความรู้สมัยใหม่ได้อย่างเหมาะสมกับสภาพท้องถิ่น ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญที่สามารถสร้างรายได้ให้กับชุมชน และเป็นการอนุรักษ์มรดกทางภูมิปัญญาท้องถิ่นให้คงอยู่ ทั้งนี้ หากได้รับการส่งเสริมแนวทางในการพัฒนาตามแนวคิดเศรษฐกิจสร้างสรรค์ไปอย่างถูกต้องทิศทางก็จะยิ่งทำให้ผลิตภัณฑ์ภูมิปัญญาท้องถิ่นก้าวไปสู่การเป็นผลิตภัณฑ์ทางภูมิปัญญาที่ทรงคุณค่าและสร้างสรรค์ ที่นอกจากจะเป็นประโยชน์ในการสร้างเศรษฐกิจชุมชนแล้ว ยังสามารถสร้างชื่อเสียงความเป็นหนึ่งในผลิตภัณฑ์ทางภูมิปัญญาไทยที่มีความงดงามและทรงคุณค่าให้เป็นที่รู้จัก อีกทั้งเป็นรากฐานในการพัฒนาเศรษฐกิจให้แก่ประเทศไทยต่อไปได้อีกด้วย ดังนั้น ผู้วิจัยจึงเห็นคุณค่าของภูมิปัญญาที่มีต่อวิถีชีวิตมนุษย์มายาวนาน จึงมีความสนใจที่จะศึกษา

ความรู้ในเรื่องผลิตภัณฑ์ภูมิปัญญาท้องถิ่นจากกะลามะพร้าว ซึ่งถือว่าเป็นผลิตภัณฑ์ที่สะท้อนถึงภูมิปัญญาท้องถิ่นที่มีความงามและทรงคุณค่าเพื่อส่งเสริมและพัฒนาอาชีพผลิตภัณฑ์ภูมิปัญญาท้องถิ่นตามแนวคิดเศรษฐกิจสร้างสรรค์ เพื่อเป็นรากฐานในการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนให้ยั่งยืนต่อไป

ดังนั้น เพื่อเป็นการอนุรักษ์และสืบทอดภูมิปัญญาท้องถิ่นไม่ให้เสื่อมสลายไปตามกาลเวลา และเพื่อแก้ปัญหาและพัฒนาผลิตภัณฑ์ ตลอดจนการดำเนินงานของกลุ่มอาชีพเพื่อนำไปสู่การพึ่งตนเองได้ การเป็นชุมชนเข้มแข็ง และการพัฒนาอย่างยั่งยืน ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาการพัฒนาผลิตภัณฑ์ภูมิปัญญาท้องถิ่นของกลุ่มอาชีพกะลามะพร้าวในจังหวัดนครปฐม เพื่อส่งเสริมทักษะความสามารถของกลุ่มอาชีพในการประยุกต์ภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับผลิตภัณฑ์ของชุมชนที่สามารถตอบสนองความต้องการของผู้บริโภคกลุ่มเป้าหมาย รวมทั้งเป็นการอนุรักษ์และสืบทอดภูมิปัญญาท้องถิ่นและพัฒนากลุ่มอาชีพซึ่งเป็นวิสาหกิจชุมชนในพื้นที่ในจังหวัดนครปฐมให้มีศักยภาพทางการแข่งขัน อันจะเป็นรากฐานสำคัญต่อการพัฒนาเศรษฐกิจของภูมิภาคและประเทศไทยต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาข้อมูลพื้นฐาน สภาพการดำเนินการ สภาพปัญหาและความต้องการในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ภูมิปัญญาท้องถิ่นของกลุ่มอาชีพผลิตภัณฑ์ภูมิปัญญาท้องถิ่นในจังหวัดนครปฐม
2. เพื่อศึกษาวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practice) ของกลุ่มอาชีพผลิตภัณฑ์ภูมิปัญญาท้องถิ่น
3. เพื่อศึกษาจุดอ่อน จุดแข็ง อุปสรรคและโอกาสในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ภูมิปัญญาท้องถิ่นในจังหวัดนครปฐมตามแนวคิดเศรษฐกิจสร้างสรรค์
4. เพื่อศึกษาการเทียบเคียงการดำเนินงานของกลุ่มอาชีพผลิตภัณฑ์ภูมิปัญญาท้องถิ่นที่ประสบความสำเร็จ
5. เพื่อศึกษาแนวทางในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจสร้างสรรค์

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงเป็นการวิจัยเชิงคุณภาพในรูปพหุเทศกรณี (Multisite Multi-case Research) โดยการสัมภาษณ์เชิงลึก โดยผู้ให้ข้อมูลสำคัญแบ่งเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มผู้เชี่ยวชาญด้านความคิดสร้างสรรค์และการพัฒนาผลิตภัณฑ์ จำนวน 3 คน และกลุ่มผู้ที่เกี่ยวข้องกับกลุ่มอาชีพผลิตภัณฑ์ภูมิปัญญาท้องถิ่น จำนวน 5 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสัมภาษณ์เชิงลึกแบบมีโครงสร้าง ใช้การวิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

ผลการวิจัย

ผลการวิจัยสามารถสรุปผลได้ดังนี้

1. ผลการศึกษาข้อมูลพื้นฐาน สภาพการดำเนินการ สภาพปัญหาและความต้องการในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ภูมิปัญญาท้องถิ่นของกลุ่มอาชีพผลิตภัณฑ์ภูมิปัญญาท้องถิ่นในจังหวัดนครปฐม พบว่า การพัฒนาผลิตภัณฑ์เชิงสร้างสรรค์ตามแนวคิดเศรษฐกิจสร้างสรรค์ หมายถึง การคิดออกแบบผลิตภัณฑ์ใหม่ๆ ที่มี

ความแปลกแตกต่างไปจากเดิม โดยใช้ความคิดสร้างสรรค์ในการเพิ่มมูลค่า และคุณค่าให้แก่ผลิตภัณฑ์ และความต้องการผลิตภัณฑ์เชิงสร้างสรรค์ในสังคมไทยได้รับความสนใจและมีความต้องการมากขึ้นตลอดเวลาและมีแนวโน้มที่จะเพิ่มมากขึ้นในอนาคต เนื่องจากประชาชนและผู้บริโภคเกิดความต้องการผลิตภัณฑ์ในรูปแบบใหม่ๆ ที่สามารถตอบสนองความต้องการได้อย่างหลากหลายและมีความแปลกแตกต่างไปจากเดิม ทั้งนี้ยังเห็นประโยชน์ของผลิตภัณฑ์ภูมิปัญญาท้องถิ่นมีกรรมวิธีหรือกระบวนการผลิตที่ปลอดภัย ไร้สารเคมี ทำให้ผู้ใช้มีสุขภาพอนามัยที่ดีขึ้น และยังเป็น การสร้างฐานที่มั่นคงทางเศรษฐกิจให้แก่ชุมชนด้วย สำหรับปัญหาและความต้องการในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ภูมิปัญญาท้องถิ่นนั้น พบว่า สิ่งที่เป็นปัญหาในการพัฒนามีประเด็นที่สำคัญคือ การขาดความรู้ในการออกแบบผลิตภัณฑ์ที่สร้างสรรค์ แปลกใหม่ และมีเอกลักษณ์ รวมทั้งขาดแคลนแรงงานที่มีฝีมือที่จะเข้าสู่กระบวนการผลิตและการสืบทอดผลิตภัณฑ์ ดังนั้นการพัฒนาผลิตภัณฑ์ภูมิปัญญาท้องถิ่นจึงควรเริ่มจากการอบรมให้ความรู้ในเรื่องของการออกแบบผลิตภัณฑ์ ความคิดสร้างสรรค์ และการเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์ให้แก่กลุ่มอาชีพโดยสร้างแบรนด์ให้ผลิตภัณฑ์เป็นที่รู้จัก สวยงาม มีความหลากหลาย และต้องมีเอกลักษณ์ที่โดดเด่นไม่ซ้ำใคร โดยการนำวัฒนธรรมท้องถิ่นเข้ามาเชื่อมโยงกับรูปแบบผลิตภัณฑ์ เช่น มีการสร้างเรื่องราวต่างๆ (Story Telling) เพื่อสร้างคุณค่าที่เป็นจุดเด่นและความแตกต่างให้แก่ผลิตภัณฑ์

2. ผลการศึกษาวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practice) ของกลุ่มอาชีพผลิตภัณฑ์ภูมิปัญญาท้องถิ่นพบว่า วิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศในการดำเนินงานของกลุ่มอาชีพคือ วิธีการดำเนินงานในการสร้างสรรค์ผลิตภัณฑ์ภูมิปัญญาท้องถิ่นของกลุ่มอาชีพผลิตภัณฑ์กะลามาพร้าว ในเรื่องของการออกแบบผลิตภัณฑ์ กระบวนการผลิตกลยุทธ์ทางการตลาด จุดเด่นจุดอ่อน ปัจจัยแห่งความสำเร็จ ปัญหาอุปสรรค และคุณค่าของภูมิปัญญาท้องถิ่นต่อชีวิตและสังคมท้องถิ่นตลอดจนการถ่ายทอดและอนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่นของกลุ่มอาชีพผลิตภัณฑ์ในปัจจุบัน ซึ่งพบว่ากลุ่มอาชีพผลิตภัณฑ์กะลามาพร้าวทั้ง 2 กลุ่ม มีวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศที่คล้ายคลึงในเรื่องของการสร้างจุดเด่นให้แก่ผลิตภัณฑ์ของตนเอง โดยผลิตภัณฑ์กะลามาพร้าวของแต่ละกลุ่มมีความสวยงามและเป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัว ปัจจัยแห่งความสำเร็จของกลุ่มอาชีพคือการมีใจรักในอาชีพ ความมีฝีมือเชิงศิลปะสร้างสรรค์ และความอดทนบากบั่น สำหรับปัญหาและอุปสรรคที่ทั้งสองกลุ่มอาชีพประสบคล้ายคลึงกันนั้นคือ การขาดแคลนแรงงานฝีมือ และขาดผู้สืบทอดกิจการ กลยุทธ์ทางการตลาดในประเด็นหลักที่คล้ายคลึงกัน กล่าวคือทั้งสองกลุ่มมีวิธีการจัดจำหน่ายและการประชาสัมพันธ์สินค้าของตนเองโดย 1) การรับคำสั่งหรือรับออเดอร์จากลูกค้าโดยตรง 2) การออกร้านงานผลิตภัณฑ์ภูมิปัญญาท้องถิ่นหรืองาน OTOP 3) เว็บไซต์ เว็บเพจ 4) ประชาสัมพันธ์ตนเองผ่านรายการโทรทัศน์เกี่ยวกับสารคดีอาชีพ และภูมิปัญญาท้องถิ่น 5) มีหน้าร้านจำหน่าย ในส่วนของความแตกต่างนั้นมีประเด็นคือ ด้านการออกแบบผลิตภัณฑ์ที่ทั้ง 2 กลุ่มต่างมีแนวคิดในการออกแบบผลิตภัณฑ์ รวมทั้งกระบวนการผลิตที่มีความโดดเด่นและมีเอกลักษณ์เฉพาะตัวและเน้นประโยชน์ในการใช้สอยที่แตกต่างกัน และอย่างไรก็ตาม คุณค่าของภูมิปัญญาท้องถิ่นต่อชีวิตและสังคมท้องถิ่นตลอดจนการถ่ายทอดและอนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่นของกลุ่มอาชีพพบว่าทั้ง 2 กลุ่มอาชีพ เห็นว่าการสร้างสรรค์และพัฒนาผลิตภัณฑ์กะลามาพร้าวมีคุณค่ามากมายทั้งต่อกลุ่มผลิตภัณฑ์ ผู้สร้างสรรค์งาน และต่อชุมชนท้องถิ่นในหลายประการ ได้แก่ คุณค่าทางด้านจิตใจต่อตัวผู้สร้างสรรค์ผลงาน และคุณค่าในการพัฒนาชุมชน โดยเป็นการสร้างชื่อเสียงให้แก่ชุมชน ส่งเสริมเศรษฐกิจชุมชน ตลอดจนเป็นการปลูกจิตสำนึกรักท้องถิ่น ก่อให้เกิดความร่วมมือ สมัคสมานสามัคคีปรองดอง

ช่วยเหลือกัน เป็นการสร้างรากฐานให้ชุมชนมีความเข้มแข็ง สำหรับการถ่ายทอดภูมิปัญญานั้นพบว่ามีการถ่ายทอดภูมิปัญญาโดยตรงให้แก่ผู้ใกล้ชิดและสมาชิกของกลุ่มอาชีพ และถ่ายทอดโดยการฝึกอบรมอาชีพให้แก่ผู้ที่สนใจ

3. ผลการศึกษาจุดอ่อน จุดแข็ง อุปสรรคและโอกาสในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ภูมิปัญญาท้องถิ่นในจังหวัดนครปฐมตามแนวคิดเศรษฐกิจสร้างสรรค์ พบว่า กลุ่มผลิตภัณฑ์กะลามาะพร้าวมีโอกาสในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ให้เติบโตเป็นผลิตภัณฑ์ภูมิปัญญาท้องถิ่นที่มีความโดดเด่นของจังหวัดนครปฐมได้ด้วยมีจุดแข็งหลายประการที่จะสามารถพัฒนาต่อยอดผลิตภัณฑ์ไปสู่เศรษฐกิจสร้างสรรค์ได้ กล่าวคือ 1) วัตถุดิบหาง่ายในท้องถิ่น ทำให้ลดต้นทุนในการผลิต 2) ผลิตภัณฑ์มีความโดดเด่นเป็นเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรมท้องถิ่นอย่างชัดเจน เป็นงานฝีมือชั้นสูงที่ยากนักที่จะหาคนลอกเลียนแบบได้ 3) ผลิตภัณฑ์มีความคงทนถาวร มีความสวยงาม และมีอายุการใช้งานที่ยาวนาน 4) สามารถเสริมสร้างรากฐานทางเศรษฐกิจชุมชนให้มีความเข้มแข็งสามารถพึ่งพาตนเองได้ สำหรับจุดอ่อนของผลิตภัณฑ์นั้นพบว่า 1) จุดอ่อนในตัวของผู้ผลิตเอง กล่าวคือ ผลิตภัณฑ์บางประเภท เช่น วัตถุดิบต้องใช้วัตถุดิบที่มีลักษณะเฉพาะคือกะลาตาเดียว ซึ่งปัจจุบันพบว่าหายากมากขึ้นจึงต้องใช้ความลำบากในการเสาะแสวงหามากกว่าผลิตภัณฑ์ประเภทอื่นที่สามารถใช้กะลามาะพร้าวทั่วๆ ไปได้ จึงอาจเป็นจุดอ่อนที่ทำให้ผลิตภัณฑ์ขาดแคลนไม่สามารถผลิตให้ทันตามความต้องการของลูกค้าได้ในบางช่วงขณะ นอกจากนี้ยังพบว่าผลิตภัณฑ์บางประเภทยังมีความเปราะบางเพราะใช้การแกะสลักที่ประณีตงดงามจึงต้องใช้ความระมัดระวังในการผลิตและกระบวนการขนส่งที่ค่อนข้างดีเป็นพิเศษ 2) ขาดแคลนแรงงานประเภทช่างฝีมือชั้นสูงที่จะมาสืบทอดผลิตภัณฑ์กะลามาะพร้าวต่อไปทำให้เป็นอุปสรรคในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ให้ยั่งยืน 3) ขาดองค์ความรู้ที่สามารถส่งเสริมและพัฒนาผลิตภัณฑ์ของกลุ่มอาชีพ

ประเด็นในเรื่องของโอกาสในการพัฒนาผลิตภัณฑ์สู่เศรษฐกิจสร้างสรรค์นั้นพบว่า กลุ่มอาชีพผลิตภัณฑ์กะลามาะพร้าวในจังหวัดนครปฐมสามารถพัฒนาให้เป็นธุรกิจสร้างสรรค์อย่างยั่งยืนได้ด้วยปัจจัยสนับสนุนหลายประการ ได้แก่ 1) ความเหมาะสมในเรื่องของโลจิสติกส์เนื่องจากจังหวัดนครปฐมเป็นศูนย์กลางของความเจริญจังหวัดหนึ่งในภูมิภาคตะวันตก เนื่องจากเป็นจังหวัดที่อยู่ใกล้กับกรุงเทพฯ ซึ่งเป็นเมืองหลวงของประเทศไทย และยังเป็นประตูสู่อินแดนภูมิภาคตะวันตก และเป็นประตูสู่ภาคใต้ และในอนาคตจังหวัดนครปฐมยังเป็นประตูสู่พรมแดนในการเปิดสู่อาเซียนอีกด้วย การคมนาคมจึงมีความสะดวกสบายในการติดต่อสื่อสารหรือขนส่งสินค้าได้สะดวกรวดเร็ว เหมาะสมในการขยายเครือข่าย 2) รัฐบาลมีนโยบายในการส่งเสริมและสนับสนุนทั้งความรู้และงบประมาณให้กับกลุ่มอาชีพ 3) ผลิตภัณฑ์ภูมิปัญญาท้องถิ่นเป็นที่ต้องการของผู้บริโภคในประเทศต่างๆ ที่นิยมสินค้าและผลิตภัณฑ์ที่เป็นงานช่างฝีมือและแสดงออกถึงเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรม

4. ผลการศึกษาการเทียบเคียงการดำเนินงานของกลุ่มอาชีพผลิตภัณฑ์ภูมิปัญญาท้องถิ่นที่ประสบความสำเร็จ พบว่า ในด้านปฏิบัติงานมีความคล้ายคลึงกันหลายประเด็น ที่แม้จะไม่มีโครงสร้างองค์กรที่เข้มแข็ง แต่ก็สามารถบริหารการดำเนินงานในกลุ่มได้อย่างดี สมาชิกในกลุ่มมีความรู้ ความสามารถและมีทักษะทางอาชีพ มีการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสม และมีวิสัยทัศน์ในการบริหารจัดการกลุ่มอาชีพที่เกิดจากสมาชิกทุกคนในกลุ่ม และการมีกลยุทธ์ที่ดีและการค้นหากลยุทธ์ใหม่ๆ ในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ของกลุ่มอาชีพประกอบด้วย การใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นที่มีรากฐานมาจากวัฒนธรรมของท้องถิ่นในการสร้างสรรค์งาน

มีกระบวนการในการผลิตและพัฒนาผลิตภัณฑ์ที่เหมาะสม มีกลยุทธ์ในการบริหารจัดการด้านการตลาด และมีหลักการในการพัฒนาธุรกิจสู่ความยั่งยืนด้วยการถ่ายทอด การอนุรักษ์ และการต่อยอดภูมิปัญญาท้องถิ่น

5. ผลการศึกษาแนวทางในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจสร้างสรรค์พบว่า แนวทางในการพัฒนาผลิตภัณฑ์มีประเด็นหลักๆ ในการพัฒนา 4 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการบริหารจัดการองค์กร 2) ด้านการบริหารจัดการด้านการตลาด 3) ด้านการบริหารจัดการด้านการผลิตและบริการ และ 4) ด้านการปรับปรุงและพัฒนาธุรกิจชุมชนสู่ความยั่งยืน ซึ่งการพัฒนาในทุกด้านมีรากฐานมาจากแนวคิดการขับเคลื่อนเศรษฐกิจสร้างสรรค์บนพื้นฐานใน 7 ประเด็น ได้แก่ 1) การใช้องค์ความรู้ 2) การศึกษา 3) การสร้างสรรค์งาน 4) การใช้ทรัพย์สินทางปัญญา ที่เชื่อมโยงกับพื้นฐานทาง 5) วัฒนธรรม 6) ภูมิปัญญา และ 7) เทคโนโลยี/นวัตกรรมสมัยใหม่ ซึ่งเป็นแนวทางในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ภูมิปัญญาท้องถิ่นกะลามาพร้าวในจังหวัดนครปฐม เพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจสร้างสรรค์ให้มีความก้าวหน้า มั่นคง มั่นคั่ง และยั่งยืน ต่อไป

อภิปรายผล

จากผลการวิจัยและข้อค้นพบดังที่ได้กล่าวมาในผลการวิจัยนี้ ผู้วิจัยขออภิปรายผลตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยให้ครอบคลุมทั้ง 5 ข้อ ดังต่อไปนี้

1. ข้อมูลพื้นฐาน สภาพการดำเนินการ สภาพปัญหาและความต้องการในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ภูมิปัญญาท้องถิ่นของกลุ่มอาชีพผลิตภัณฑ์ภูมิปัญญาท้องถิ่นในจังหวัดนครปฐม

จากผลการวิจัยพบว่าสภาพการดำเนินงานของกลุ่มอาชีพผลิตภัณฑ์ไม่มีความแตกต่างกันในเรื่องของโครงสร้างองค์กร ที่ไม่มีการวางโครงสร้างองค์กรอย่างชัดเจนและเป็นระเบียบ ที่เป็นเช่นนี้เนื่องจากกลุ่มอาชีพผลิตภัณฑ์กะลาเป็นกลุ่มอาชีพขนาดเล็กๆ ที่มีจำนวนสมาชิกไม่ถึง 10 คน การบริหารจัดการดำเนินงานจึงเป็นไปแบบไม่มีกฎเกณฑ์ตายตัวอำนาจหน้าที่ในการบริหารงานและการตัดสินใจอยู่ที่ประธานและรองประธานเพียงเท่านั้น ที่เป็นผู้ก่อตั้งกลุ่มและเป็นผู้สร้างผลิตภัณฑ์ส่วนสมาชิกคนอื่นมีหน้าที่รับคำสั่งในการผลิตตามแต่ที่ประธานจะมอบหมายเป็นครั้งคราวไป

สำหรับสภาพปัญหาและความต้องการในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ภูมิปัญญาท้องถิ่นของกลุ่มอาชีพผลิตภัณฑ์ภูมิปัญญาท้องถิ่นในจังหวัดนครปฐม จากการศึกษาข้อมูลจากกลุ่มอาชีพกะลามาพร้าว ผู้วิจัยได้ค้นพบว่า สิ่งที่เป็นปัญหาใหญ่สำหรับกลุ่มอาชีพในการผลิตผลิตภัณฑ์เป็นในเรื่องของการขาดแคลนแรงงานในการผลิต และการสืบทอดภูมิปัญญาท้องถิ่น เนื่องจากกลุ่มอาชีพมีสมาชิกจำนวนน้อย และบางส่วนไม่ได้ยึดเป็นอาชีพหลัก ทำให้การผลิตผลิตภัณฑ์กะลามาพร้าวเกิดความล่าช้า ไม่เพียงพอต่อความต้องการของลูกค้า ตลอดจนขาดแคลนช่างฝีมือในการผลิตเนื่องจากเป็นศิลปะชั้นสูง ผู้ที่จะมาทำได้ต้องมีฝีมือ มีความเชี่ยวชาญในด้านการออกแบบ การสร้างสรรค์ มีฝีมือและมีใจรักในการทำงานด้านศิลปะอย่างแรงกล้า ซึ่งปัจจุบันด้วยโครงสร้างทางสังคมที่เปลี่ยนไป จากสังคมเกษตรกรรมเป็นสังคมอุตสาหกรรมทำให้แรงงานสมัยใหม่หันหลังให้อาชีพดั้งเดิม ทอดทิ้งภูมิปัญญาท้องถิ่นไปเข้าสู่การเป็นแรงงานอุตสาหกรรมในโรงงานด้วยเห็นว่าเป็นงานที่ค่อนข้างสบาย มีรายได้ที่แน่นอน และสามารถหารายได้เพิ่มจากการทำงานล่วงเวลาได้ด้วย จึงเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้ไม่มีผู้สนใจในการสืบทอดและสานต่ออาชีพภูมิปัญญาท้องถิ่น ซึ่งจะเป็นปัญหาในการต่อยอดเพื่อพัฒนาผลิตภัณฑ์และการอนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่นต่อไปในอนาคตดังที่ ญัฐพัชญ์ เอกสิริชัยกุล (2556:) ได้กล่าวถึงปัญหา

การขาดแคลนแรงงานในธุรกิจจัดเลี้ยงไว้สอดคล้องกับผลการวิจัยในเล่มนี้ว่า สาเหตุหนึ่งของการขาดแคลนแรงงานในการประกอบธุรกิจโต๊ะจีนในปัจจุบันเพราะแรงงานส่วนใหญ่เข้าไปทำงานในโรงงานอุตสาหกรรม เนื่องจากเป็นการที่สบายกว่าการมาแบกหามและรับจ้างเสิร์ฟอาหารซึ่งมีรายได้ที่ไม่แน่นอน แต่ถ้าเข้าทำงานที่โรงงานจะมีรายได้ที่แน่นอน แรงงานปัจจุบันจึงไม่สนใจสืบทอดธุรกิจที่เป็นภูมิปัญญาท้องถิ่น

2. สำหรับความต้องการในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ชุมชนจากการวิจัยพบว่า กลุ่มอาชีพผลิตภัณฑ์มีความต้องการในด้านการพัฒนาองค์ความรู้ในเรื่องการออกแบบและพัฒนาผลิตภัณฑ์ตามแนวคิดเศรษฐกิจสร้างสรรค์เพื่อเพิ่มพูนความรู้ ทักษะความสามารถในการสร้างสรรค์ผลิตภัณฑ์ให้มีความสวยงาม โดดเด่น แปลกใหม่และมีเอกลักษณ์เป็นของตนเอง จะเห็นเป็นที่สังเกตได้ว่า กลุ่มอาชีพซึ่งเรียกได้ว่าเป็นวิสาหกิจชุมชนขนาดเล็ก แต่กลับไม่มีความต้องการในด้านการช่วยเหลือหรือสนับสนุนจากหน่วยงานของรัฐบาลหรือองค์กรภายนอกในเรื่องของงบประมาณเลย ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะกลุ่มอาชีพมีฐานลูกค้าที่เหนียวแน่น และมีการสะสมทุนที่เพียงพอตลอดเวลา ประกอบกับการยึดหลักเศรษฐกิจพอเพียงในการดำเนินกิจการของตนเอง ไม่ทำการที่เกินกำลัง เกินฐานะ ทำให้กลุ่มอาชีพมีความสามารถในการพึ่งพาตนเองได้ดีในระดับหนึ่งที่จะสามารถดำเนินธุรกิจด้วยตนเองได้แม้ไม่ได้รับความช่วยเหลือจากหน่วยงานหรือองค์กรใดๆ อีกทั้งประธานกลุ่มอาชีพมีแนวคิดใน การสร้างผลิตภัณฑ์เพื่อจำหน่ายให้แก่ลูกค้าเฉพาะกลุ่มเท่านั้น มิได้คิดขยายธุรกิจของตนเองให้ใหญ่โต

ในขณะที่กลุ่มผู้เชี่ยวชาญในเรื่องการพัฒนาผลิตภัณฑ์ภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจสร้างสรรค์ในจังหวัดนครปฐมกลับมองเห็นปัญหาและความต้องการในการพัฒนาผลิตภัณฑ์สำหรับกลุ่มอาชีพหลายประการ ดังเช่น ปัจจุบันกลุ่มอาชีพยังคงผลิตผลิตภัณฑ์โดยทำตามคำสั่งของลูกค้าเท่านั้น ยังไม่มีการส่งเสริมการขายอย่างจริงจังทำให้อาจเสียโอกาสในการสร้างยอดขายจากกลุ่มลูกค้าอื่นๆ อีกทั้งยังขาดดีไซน์ในการออกแบบผลิตภัณฑ์ที่หลากหลายและสวยงามตามความคิดสร้างสรรค์ ทำให้ผลิตภัณฑ์มีรูปลักษณะเดิมๆ ไม่มีการพัฒนาหรือสร้างสรรค์ลวดลาย ให้ดูสร้างสรรค์และแปลกใหม่ ทำให้ไม่สามารถตอบสนองความต้องการของกลุ่มลูกค้าได้ทุกกลุ่ม อีกทั้งยังขาดการติดต่อประสานงานและการรวมกลุ่มอาชีพให้เป็นเครือข่ายที่เข้มแข็ง ขาดการวางแผนการดำเนินงานการตลาดและการขายที่เป็นระบบ กลุ่มอาชีพยังขาดโครงสร้างการดำเนินงานที่ชัดเจน และที่สำคัญที่สุดขาดการถ่ายทอดภูมิปัญญาท้องถิ่นสู่คนรุ่นหลัง ดังนั้น กลุ่มอาชีพควรมีการพัฒนาตนเอง และพัฒนารูปแบบผลิตภัณฑ์ให้ดีขึ้นเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน และสนองตอบความต้องการของลูกค้าในปัจจุบัน โดยการสร้างผลิตภัณฑ์ที่มีเอกลักษณ์ที่แสดงออกถึงวัฒนธรรมท้องถิ่นให้ชัดเจน ควรมีการสร้างเรื่องราวต่างๆ (Story Telling) เพื่อสร้างคุณค่าที่เป็นจุดเด่นและความแตกต่างให้แก่ผลิตภัณฑ์ โดยอาจนำเรื่องราวของภูมิปัญญาท้องถิ่น วัฒนธรรมท้องถิ่น วัตถุประสงค์ทางธรรมชาติ มาสอดแทรกในการสร้างผลิตภัณฑ์เพื่อสร้างเสน่ห์ให้แก่ผลิตภัณฑ์และโดดเด่นแตกต่างจากกลุ่มอาชีพผลิตภัณฑ์ชุมชนประเภทเดียวกันอื่นๆ และควรมีการพัฒนาการแปรรูปผลิตภัณฑ์ให้มีความหลากหลายและมีความแตกต่างจากกลุ่มอาชีพผลิตภัณฑ์ประเภทเดียวกัน ส่วนในเรื่องของการขาดองค์ความรู้ในด้านการตลาดและการพัฒนาผลิตภัณฑ์ตามแนวคิดเศรษฐกิจสร้างสรรค์นั้น สามารถแก้ปัญหาได้โดยการจัดหาบุคคลที่มีความรู้ความสามารถในเรื่องการตลาดและความคิดสร้างสรรค์จากหน่วยงานภาครัฐและเอกชนมาอบรมให้ความรู้และเป็นพี่เลี้ยงแก่กลุ่มอาชีพอย่างต่อเนื่อง จะเห็นได้ว่า ทั้งสองกลุ่มต่างวิเคราะห์ปัญหาและความต้องการในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ภูมิปัญญาท้องถิ่นในประเด็นที่

แตกต่างกันบ้าง เนื่องจากมุมมองของแต่ละบุคคลย่อมมีความแตกต่างกันด้วยจากประสบการณ์ ความรู้ ทักษะคนที่แตกต่างกัน แต่อย่างไรก็ตามการวิเคราะห์ปัญหา ความต้องการในการพัฒนาผลิตภัณฑ์จากผู้ให้ข้อมูลทั้งสองกลุ่มต่างก็ให้คุณประโยชน์ในเรื่องของการพัฒนาผลิตภัณฑ์ภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจสร้างสรรค์ได้

3. วิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practice) ของกลุ่มอาชีพผลิตภัณฑ์ภูมิปัญญาท้องถิ่น

จากการศึกษาวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practice) ของกลุ่มอาชีพผลิตภัณฑ์กะลามะพร้าวทั้งสองกลุ่ม คือกลุ่มผลิตภัณฑ์กะลามะพร้าวบ้านแหลมบัว จังหวัดนครปฐม และกลุ่มอาชีพกะลามะพร้าวบางน้ำผึ้ง จังหวัดสมุทรปราการ พบว่า วิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศของกลุ่มอาชีพ คือ วิธีปฏิบัติในการดำเนินงานในการผลิตและสร้างสรรค์ผลิตภัณฑ์กะลามะพร้าวของกลุ่มอาชีพ ซึ่งพบว่า ทั้งสองกลุ่มอาชีพมีวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practise) ในเรื่องของการดำเนินงานสร้างสรรค์ผลิตภัณฑ์กะลามะพร้าวในประเด็นที่คล้ายคลึงและแตกต่างกัน ดังจะขออภิปรายในประเด็นที่คล้ายคลึงกัน ดังนี้

กลุ่มอาชีพทั้งสองมีจุดเริ่มต้นในการก่อตั้งกลุ่มเหมือนกัน นั่นคือ ทั้งสองกลุ่มมีแนวคิดในการสร้างอาชีพผลิตผลิตภัณฑ์กะลามะพร้าวโดยเริ่มต้นจากสิ่งที่มีอยู่ในท้องถิ่นนั่นคือ มะพร้าว ซึ่งเป็นแนวความคิดที่สอดคล้องกับการพัฒนากระแสทางเลือกตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง โดยเริ่มต้นสร้างเศรษฐกิจของตนเองจากสิ่งที่มี ไม่ใช่จากสิ่งที่เราไม่มี นั่นหมายถึงการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ในท้องถิ่น ใช้เทคโนโลยีที่มี ตลอดจนใช้องค์ความรู้ที่เรามีอยู่เพื่อพัฒนาต่อยอดในการสร้างเศรษฐกิจที่มั่นคงยั่งยืนสำหรับตนเอง ซึ่งกลุ่มอาชีพกะลามะพร้าวทั้งสองได้เริ่มต้นคิดพัฒนาโดยใช้ทรัพยากรธรรมชาติที่มีอยู่ในท้องถิ่นคือมะพร้าว ที่เป็นพืชที่หาได้ง่ายในท้องถิ่น มาพัฒนาโดยใช้ความคิดสร้างสรรค์ซึ่งสอดคล้องกับการพัฒนาตามแนวคิดเศรษฐกิจสร้างสรรค์ที่ใช้ความคิดสร้างสรรค์ในการผลิตผลิตภัณฑ์ให้มีรูปร่างลักษณะตลอดจนการใช้งานที่แตกต่างไปจากเดิม และมีการใช้เทคโนโลยีที่ดัดแปลงจากองค์ความรู้และวัตถุดิบที่มีอยู่เดิมในการผลิตกะลามะพร้าว ตลอดจนมีกระบวนการผลิตผลิตภัณฑ์บางชิ้นที่เหมือนกัน และทั้งสองกลุ่มอาชีพมีกลยุทธ์ทางการตลาดในประเด็นหลักที่คล้ายคลึงกัน โดยมีวิธีการจัดจำหน่ายและการประชาสัมพันธ์สินค้าของตนเองโดยการรับคำสั่งจากลูกค้า การรับงานผ่านออกร้านงานผลิตภัณฑ์ภูมิปัญญาท้องถิ่นหรืองาน OTOP และมีการประชาสัมพันธ์ตนเองผ่านรายการโทรทัศน์เกี่ยวกับสารคดีอาชีพ และภูมิปัญญาท้องถิ่น นอกจากนี้ ทั้งสองกลุ่มอาชีพมีการประสานความร่วมมือหรือสร้างเครือข่ายกับกลุ่มอาชีพเดียวกันและมีการประสานความร่วมมือกับชุมชน และหน่วยงานทั้งภาครัฐ เอกชน สถานศึกษาในรูปแบบของการเผยแพร่ ให้ข้อมูล ให้ความรู้ และการฝึกทักษะอาชีพให้แก่ชุมชนอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง

นอกจากนี้ ยังพบว่า กลุ่มผลิตภัณฑ์กะลามะพร้าวทั้งสองกลุ่มต่างมีจุดเด่นและจุดด้อยที่คล้ายคลึงกัน ในเรื่องของผลิตภัณฑ์ที่มีความเป็นเอกลักษณ์ของท้องถิ่น สำหรับจุดอ่อน ของทั้งสองกลุ่มนั้น พบว่า ขาดแคลนแรงงานที่ช่วยสร้างสรรคงานในผลิตภัณฑ์ ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อการผลิตผลิตภัณฑ์ของกลุ่มอาชีพได้ ปัจจัยแห่งความสำเร็จของกลุ่มกะลามะพร้าวทั้งสองกลุ่ม อยู่ที่ปัจจัยเกื้อหนุนหลายประการ ได้แก่ การมีใจรักในอาชีพ ความซื่อสัตย์ในอาชีพ การพัฒนาฝีมือและพัฒนาผลิตภัณฑ์อย่างต่อเนื่อง การมีกลยุทธ์ทางการตลาดที่รู้จักการติดต่อสื่อสารประชาสัมพันธ์กับหน่วยงาน มีการประสานความร่วมมือกันในกลุ่มอาชีพ ตลอดจนต้องมีการสร้างเครือข่ายกับองค์กรทั้งภาครัฐและเอกชนสถานศึกษา แหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกชุมชน นอกจากนี้ยัง

พบว่า การสร้างสรรค์ผลิตภัณฑ์ยังมีคุณค่าในการพัฒนาตนเอง ในการพัฒนาสังคม ชุมชนสร้างเสริมรายได้ เกิดการกระจายรายได้ สร้างแรงงาน สร้างอาชีพให้คนในชุมชนเป็นการสร้างรากฐานทางเศรษฐกิจของชุมชนให้เข้มแข็ง สอดคล้องกับผลการวิจัยของกฤติภัค ทองสุพิมพ์ (2553) ศึกษาประเด็นความเชื่อมโยงของภูมิปัญญาการผลิตภัณฑ์แปรรูป พบว่าสามารถเชื่อมโยงกับการสร้างรายได้ให้กับครอบครัว สามารถเชื่อมโยงกับอาชีพอื่น รวมถึงเศรษฐกิจในเชิงสร้างสรรค์ในวิธีการผลิตที่มีการใช้เทคโนโลยีเครื่องจักรที่มีความทันสมัยแต่ยังคงอัตลักษณ์ดั้งเดิมของภูมิปัญญาท้องถิ่น รวมถึงการส่งเสริมเศรษฐกิจชุมชนทำให้เกิดการกระจายรายได้และลูกจ้างแรงงานให้มีทักษะในการผลิตด้วย

สำหรับข้อปฏิบัติที่แตกต่างกันของการดำเนินงานของกลุ่มอาชีพทั้งสองกลุ่มตามที่ได้ศึกษานั้นพบว่า กลุ่มบางน้ำผึ้งมีหน้าร้านในการจัดจำหน่ายผลิตภัณฑ์ซึ่งนับว่าเป็นข้อดีในการเปิดโอกาสให้ผลิตภัณฑ์ของกลุ่มเป็นที่รู้จักของคนทั่วไปอย่างกว้างขวาง

จะเห็นได้ว่า วิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศในการดำเนินงาน ทั้งทางด้านบริหารจัดการและการผลิตสร้างสรรค์ผลิตภัณฑ์ภูมิปัญญาท้องถิ่นกะลามาพร้าวานั้นต่างมีทั้งเหมือนและแตกต่างกันไปตามสภาพการณ์ และบริบทของกลุ่มอาชีพ อย่างไรก็ตามวิธีการปฏิบัติที่เป็นเลิศของกลุ่มอาชีพสามารถสร้างความมั่นคงและเข้มแข็งให้แก่กลุ่มอาชีพได้ แต่ในส่วนของความยั่งยืนนั้น ก็ขึ้นอยู่กับสภาพการดำเนินการ กำลังและประสิทธิภาพในการผลิตผลิตภัณฑ์ องค์ความรู้ที่มี ความคิดสร้างสรรค์ในการพัฒนาต่อยอดผลิตภัณฑ์ ตลอดจนความร่วมมือในการสืบทอดภูมิปัญญาทางด้านนี้ไว้ ทั้งนี้วิธีการปฏิบัติที่เป็นเลิศของกลุ่มอาชีพหากมีการผสมผสานแนวคิดและวิธีปฏิบัติตามแนวคิดเศรษฐกิจสร้างสรรค์

4. จุดอ่อน จุดแข็ง อุปสรรคและโอกาสในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ภูมิปัญญาท้องถิ่นในจังหวัดนครปฐมตามแนวคิดเศรษฐกิจสร้างสรรค์

จากการศึกษาพบว่าการพัฒนาผลิตภัณฑ์ภูมิปัญญาท้องถิ่นในจังหวัดนครปฐม สามารถทำได้อย่างต่อเนื่องและยั่งยืน ด้วยการพัฒนาต่อยอดผลิตภัณฑ์โดยการใช้แนวคิดเศรษฐกิจสร้างสรรค์มาช่วยเพิ่มมูลค่าให้แก่ผลิตภัณฑ์และกระบวนการในการผลิตในทุกขั้นตอน เนื่องจากผลิตภัณฑ์กะลามาพร้าวมีจุดแข็งตรงที่ความเป็นเอกลักษณ์ สวยงาม เป็นของหายากและมีคุณค่าทางจิตใจ อีกทั้งยังได้รับโอกาสจากหน่วยงานภาครัฐและเอกชน ทั้งในและนอกชุมชนให้การสนับสนุนในเรื่องของการขยายโอกาสในการผลิตและจัดจำหน่าย รวมถึงผลิตภัณฑ์มีความเกี่ยวข้องกับความเชื่อของมนุษย์ในสังคมไทยที่ยังรักภักดียาวนาน ความต้องการทางด้านเครื่องรางของขลังในการยึดเหนี่ยวจิตใจจึงยังมีอยู่ไม่ว่าจะยุคสมัยใด ทำให้ความต้องการของผู้บริโภคในการเสาะแสวงหาวัตถุมงคลมีอยู่ตลอดเวลา อีกทั้งในปัจจุบันกระแสผู้บริโภคในประเทศต่างๆ กำลังนิยมสินค้าและผลิตภัณฑ์ที่เป็นงานช่างฝีมือเพื่อเป็นของที่ระลึกที่แสดงถึงเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรมของประเทศนั้นๆ ทำให้ผลิตภัณฑ์กะลามาพร้าวเป็นที่ต้องการของชาวต่างชาติเพิ่มมากขึ้น จึงทำให้ผลิตภัณฑ์ภูมิปัญญากะลามาพร้าวสามารถพัฒนาให้เติบโตอย่างยั่งยืนได้

อย่างไรก็ตามการพัฒนาผลิตภัณฑ์ก็ยังพบจุดอ่อนที่เป็นปัญหาและอุปสรรคอยู่บางประการ ได้แก่ การขาดแคลนกำลังคนในการผลิต ขาดการสืบทอด ทำให้ผลิตภัณฑ์ล้าช้า ทำให้เป็นปัญหาและอุปสรรคในการเพิ่มยอดการจำหน่าย เนื่องจากสมาชิกในกลุ่มมีน้อย ประกอบกับเป็นผู้สูงอายุสุขภาพไม่แข็งแรง และสมาชิกบางคนก็ทำเป็นอาชีพเสริมเท่านั้น เนื่องจากประกอบอาชีพหลักในโรงงานอุตสาหกรรม อีกทั้งคนรุ่นใหม่ที่มีการศึกษาก็

เลือกประกอบอาชีพอื่นตามที่เรียนมา หรือเข้าโรงงานอุตสาหกรรม ทำให้เมื่อมีคำสั่งซื้อเข้ามาเป็นจำนวนมาก ก็ไม่สามารถผลิตให้ทันตามกำหนดระยะเวลาได้ สอดคล้องกับงานวิจัยของกฤตภัค ทองสุพิมพ์ (2553) ศึกษาปัญหาและอุปสรรคของการถ่ายทอดภูมิปัญญาการผลิตผลิตภัณฑ์แปรรูปสุกรพบว่า ด้านผู้ถ่ายทอดคือการไม่มีเวลาให้ และปัญหาด้านสุขภาพร่างกาย ส่วนด้านผู้รับการถ่ายทอดคือผู้รับการถ่ายทอดขาดความมานะอดทน และคนรุ่นใหม่มีการศึกษาสูงจึงเลือกที่จะประกอบอาชีพอื่น

5. การเทียบเคียงการดำเนินงานของกลุ่มอาชีพผลิตภัณฑ์ภูมิปัญญาท้องถิ่นที่ประสบความสำเร็จ
จากผลการศึกษาการเทียบเคียงการดำเนินงานของกลุ่มอาชีพผลิตภัณฑ์ภูมิปัญญาท้องถิ่น 2 กลุ่ม เพื่อจะได้แนวปฏิบัติที่ดีสำหรับการบริหารจัดการกลุ่มอาชีพเพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ภูมิปัญญาท้องถิ่นกะลามาพร้าวใน 2 ประเด็นหลัก ได้แก่ 1) การเทียบเคียงการปฏิบัติงานพบว่า ในประเด็นของโครงสร้างองค์กร กลุ่มอาชีพทั้งสองไม่มีการกำหนดโครงสร้างองค์กรที่ชัดเจนและเป็นระบบ เนื่องจากกลุ่มอาชีพกะลามาพร้าวเป็นกลุ่มอาชีพขนาดเล็ก มีจำนวนสมาชิกน้อย อำนาจในการตัดสินใจขึ้นอยู่กับประธานเท่านั้นที่เป็นผู้ที่มีความรู้ ทักษะที่ชำนาญมากกว่าสมาชิกในกลุ่ม ในประเด็นของการใช้เทคโนโลยีนั้นพบว่า กลุ่มอาชีพทั้งสองมีการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีอย่างง่ายมาใช้ในการกระบวนการผลิต และกลุ่มอาชีพทั้งสองต่างได้รับรางวัลผลิตภัณฑ์ OTOP ตลอดจนการถ่ายทอดภูมิปัญญาท้องถิ่นสู่เยาวชนในชุมชนก้าวสู่การประกวดมหกรรมหัตถกรรมแห่งชาติประเทศไทย 2) การเทียบเคียงเชิงกลยุทธ์ พบว่ากลุ่มอาชีพผลิตภัณฑ์กะลามาพร้าวมีการค้นหาสิ่งดีๆ ในภูมิปัญญาท้องถิ่นมาพัฒนาต่อยอดผลิตภัณฑ์ของตนเองโดยมีรากฐานมาจากวัฒนธรรมในท้องถิ่น โดยมีการบริหารจัดการด้านกระบวนการผลิตและพัฒนาผลิตภัณฑ์โดยใช้แรงงานฝีมือคนเป็นหลักและใช้เทคโนโลยีที่ประยุกต์จากทรัพยากรในท้องถิ่น เนื่องจากการสร้างสรรค์ผลิตภัณฑ์กะลามาพร้าว นั้น อาศัยฝีมือจากภูมิปัญญาท้องถิ่นที่มีอยู่ในตัวคนเป็นหลัก ซึ่งผลิตภัณฑ์แต่ละประเภทยุคนั้นล้วนเป็นผลิตภัณฑ์ที่มีต้องอาศัยเทคโนโลยีขั้นสูง หรือเทคโนโลยีที่ทันสมัยมากนัก เพราะเป็นการสร้างสรรค์จากแรงงานคนเป็นหลัก นอกจากนี้ ผลิตภัณฑ์กะลามาพร้าวของกลุ่มอาชีพยังมีได้เป็นที่ต้องการในจำนวนมากๆ จนถึงขั้นที่ต้องอาศัยเทคโนโลยีในการผลิตแต่อย่างใดจึงมีเพียงเทคโนโลยีที่ประยุกต์ขึ้นอย่างง่ายๆ โดยใช้หลักของความเหมาะสมและความพอเพียง

6. แนวทางในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจสร้างสรรค์จังหวัดนครปฐม

จากผลการศึกษาสภาพการดำเนินงาน ปัญหา และความต้องการ วิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศ การระดมสมองวิเคราะห์จุดอ่อนจุดแข็ง อุปสรรค โอกาสในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ภูมิปัญญาท้องถิ่นในจังหวัดนครปฐมตามแนวคิดเศรษฐกิจสร้างสรรค์ ตลอดจนการเทียบเคียงการดำเนินงานของกลุ่มอาชีพผลิตภัณฑ์ภูมิปัญญาท้องถิ่นที่ประสบความสำเร็จ ทำให้สามารถหาแนวทางในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจสร้างสรรค์ ในจังหวัดนครปฐม ซึ่งเป็นแนวทางในการพัฒนาทั้งในตัวผลิตภัณฑ์เอง เพื่อเป็นการสร้างมูลค่าเพิ่มให้แก่ผลิตภัณฑ์ และแนวทางในการพัฒนาการดำเนินธุรกิจของกลุ่มอาชีพในฐานะวิสาหกิจชุมชน โดยมีประเด็นในการพัฒนาครอบคลุมใน 4 ประเด็นหลัก ได้แก่ 1) ด้านการบริหารจัดการองค์กร 2) ด้านการบริหารจัดการด้านการตลาด 3) ด้านการบริหารจัดการด้านการผลิตและบริการ และ 4) ด้านการปรับปรุงและพัฒนาธุรกิจชุมชนสู่

ความยั่งยืน ซึ่งการพัฒนาในทุกด้านมีรากฐานมาจากแนวคิดการขับเคลื่อนเศรษฐกิจสร้างสรรค์บนพื้นฐานใน 7 ประเด็น ได้แก่ 1)การใช้องค์ความรู้ 2)การศึกษา 3)การสร้างสรรคงาน 4)การใช้ทรัพย์สินทางปัญญาที่เชื่อมโยงกับพื้นฐานทาง 5)วัฒนธรรม 6)ภูมิปัญญา และ 7)เทคโนโลยี/นวัตกรรมสมัยใหม่ ซึ่งผู้วิจัยขออภิปรายแนวทางในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ภูมิปัญญาท้องถิ่นจังหวัดนครปฐมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจสร้างสรรค์ตามประเด็นหลัก 4 ประเด็น ดังนี้

1. ด้านการบริหารจัดการองค์กร กลุ่มอาชีพต้องมีการใช้องค์ความรู้ และประสบการณ์ในการทำงานในการด้านการบริหารจัดการองค์กรที่ดี และนำมาใช้เป็นหลักในการดำเนินงานเพื่อสร้างแบบแผนการทำงานให้มีความเป็นระเบียบเรียบร้อยและง่ายในการตรวจสอบ โดยต้องมีการกำหนดอำนาจหน้าที่เป็นโครงสร้างองค์กรที่ชัดเจน มีการจัดการด้านบัญชีและการเงินที่เป็นระบบ มีการประสานเครือข่ายและการรวมกลุ่มที่เข้มแข็งเพื่อสร้างความร่วมมือของชุมชนอย่างยั่งยืน ตลอดจนต้องมีการถ่ายทอดทักษะและภูมิปัญญาสู่สมาชิกอย่างต่อเนื่อง และหากขาดองค์ความรู้ในด้านการบริหารจัดการองค์กร กลุ่มอาชีพจำเป็นต้องได้รับความรู้ผ่านการศึกษาอบรม สัมมนาจากหน่วยงานภาครัฐและเอกชนที่จัดให้ความรู้ด้านการบริหาร เพื่อสมาชิกกลุ่มอาชีพจะได้มีความรู้ มีทักษะ ตลอดจนมีความคิดสร้างสรรค์ที่จะสามารถนำไปพัฒนาองค์กรของตนให้มีความก้าวหน้าต่อไปได้ สอดคล้องกับงานวิจัยของณัฐพัชญ์ เอกสิริชัยกุล (2556:)ที่กล่าวถึงความสำคัญขององค์ความรู้และการศึกษาในการด้านการบริหารจัดการองค์กรของธุรกิจจัดเลี้ยงไว้ว่า ผู้ประกอบการธุรกิจจัดเลี้ยงโต๊ะจีนต้องมีองค์ความรู้ในหลากหลายด้าน ได้แก่ องค์ความรู้ในด้านการเตรียมการและการจัดการธุรกิจ องค์ความรู้ในด้านเครื่องมืออุปกรณ์ต่างๆ ในการจัดการธุรกิจจัดเลี้ยงโต๊ะจีน องค์ความรู้ด้านการวางแผนและการควบคุมวัตถุดิบและรายการอาหาร องค์ความรู้ด้านการจัดการและพัฒนาทรัพยากรบุคคล องค์ความรู้ด้านระบบเทคโนโลยีที่เป็นประโยชน์และเพิ่มศักยภาพในการดำเนินงาน และองค์ความรู้ในด้านการตลาด ซึ่งผู้ประกอบการต้องมีการบูรณาการองค์ความรู้ต่างๆ ให้เหมาะสมกับสภาพการดำเนินงานของธุรกิจ และให้เท่าทันต่อการเปลี่ยนแปลงอย่างสม่ำเสมอ

2. ด้านการบริหารจัดการด้านการตลาด การที่กลุ่มอาชีพจะสามารถพัฒนาองค์กรและสร้างฐานการผลิตของตนให้เข้มแข็ง มีชื่อเสียง และเป็นที่ยอมรับของสังคม สามารถขยายธุรกิจของตนให้เติบโตและประสบความสำเร็จได้ ก็จำเป็นต้องมีการบริหารจัดการด้านการตลาด ซึ่งกลุ่มอาชีพก็ต้องอาศัยองค์ความรู้ที่ผ่านมามากมายจากประสบการณ์และการศึกษาเช่นกัน

3. การบริหารจัดการด้านการผลิตและบริการ ในด้านนี้นั้นจะเห็นได้ว่า องค์ความรู้ในด้านการผลิตและการบริการก็จำเป็นที่กลุ่มอาชีพต้องมีการเรียนรู้เพื่อนำมาพัฒนาผลิตภัณฑ์ของตนให้สวยงาม มีความหลากหลาย และมีความคิดสร้างสรรค์ ซึ่งในส่วนของการใช้แนวคิดเศรษฐกิจสร้างสรรค์เพื่อส่งเสริมในประเด็นของการพัฒนาผลิตภัณฑ์ที่สามารถนำมาใช้ได้ก็คือ องค์ความรู้ในเรื่องของภูมิปัญญาท้องถิ่น ในการสร้างสรรคงาน หรือการผลิตผลิตภัณฑ์กะลามาพร้าว และต้องมีความรู้ในด้านการออกแบบผลิตภัณฑ์ ซึ่งได้จากการสั่งสมความรู้ จากการศึกษา ประสบการณ์ ของสมาชิกในกลุ่มอาชีพ นอกจากนี้ยังต้องมีองค์ความรู้ในการสร้างสรรคงาน ที่สมาชิกได้รับจากประสบการณ์และการศึกษาอบรม มีการใช้ทรัพย์สินทางปัญญาที่เชื่อมโยงกับพื้นฐานทางวัฒนธรรม กล่าวคือ กลุ่มอาชีพควรสร้างสรรค์ผลิตภัณฑ์ของตนเองให้มีความโดดเด่นเป็นเอกลักษณ์ที่แสดงออก

ถึงอัตลักษณ์เฉพาะของท้องถิ่น ดังเช่น จังหวัดนครปฐมเป็นจังหวัดที่มีเอกลักษณ์ที่โดดเด่นและมีชื่อเสียง 5 ประการ ได้แก่ 1) เป็นเมืองที่ประวัติศาสตร์ความเป็นมาที่ยาวนาน 2) เป็นเมืองที่เป็นที่ตั้งของพระราชวังสนามจันทร์ ซึ่งเป็นที่ประทับของพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว 3) เป็นเมืองที่มีชื่อเสียงทางด้านอาหารรสเลิศ 4) เป็นที่รวมของศาสนสถานและเกจิอาจารย์ที่ได้รับความนับถือและมีชื่อเสียงมากมาย 5) เป็นศูนย์รวมของสถานศึกษาระดับอุดมศึกษาที่มีชื่อเสียงขนาดใหญ่ทั้งของรัฐและเอกชนถึง 5 แห่ง เหล่านี้ล้วนเป็นปัจจัยที่เสริมให้จังหวัดนครปฐมเป็นจังหวัดที่มีความโดดเด่น ประกอบกับเป็นจังหวัดที่อยู่ใกล้กับกรุงเทพฯ ซึ่งเป็นเมืองหลวงและยังเป็นจังหวัดที่เป็นประตูภูมิภาคตะวันตกและภาคใต้ นครปฐมจึงเป็นศูนย์กลางของความเจริญจังหวัดหนึ่งในภูมิภาคตะวันตก

ด้วยจุดเด่นนานัปการของจังหวัดนครปฐมเหล่านี้ สามารถนำมาเป็นฐานและเชื่อมโยงกับการสร้างสรรค์ผลิตภัณฑ์กะลามะพร้าวได้ทั้งสิ้น โดยการนำเรื่องราวประวัติศาสตร์ มาสร้างเป็นการบอกเล่าเรื่องราว (telling story) ผ่านผลิตภัณฑ์ สร้างผลิตภัณฑ์ให้มีความโดดเด่นเป็นเอกลักษณ์โดยเชื่อมโยงกับเอกลักษณ์ของจังหวัดนครปฐม เช่น การแกะสลักเหรียญพระราหูที่สร้างจากรากฐานความเชื่อทางพุทธศาสนาและการนับถือพระราหูของชุมชน ดังนั้นการสร้างสรรค์ผลิตภัณฑ์ตามแนวคิดเศรษฐกิจสร้างสรรค์จังหวัดนครปฐมจึงถือเป็นการนำเอาทรัพย์สินทางปัญญา (ผลิตภัณฑ์กะลามะพร้าว) มาเชื่อมโยงกับภูมิปัญญาที่มีรากฐานมาจากวัฒนธรรมท้องถิ่นอย่างแท้จริง จะสามารถพัฒนาผลิตภัณฑ์ให้มีความโดดเด่นเชิดชูเอกลักษณ์ของจังหวัดนครปฐมให้เป็นที่เลื่องลือได้ ดังนั้นกลุ่มอาชีพผลิตภัณฑ์กะลามะพร้าวจังหวัดนครปฐมควรนำเสนอคุณค่าทางวัฒนธรรม ประวัติศาสตร์และเกร็ดความรู้ที่มีเกี่ยวกับความเชื่อและศรัทธา มาเล่าให้ประชาชนทั่วไปได้มีโอกาสสันทราบ ซึ่งเป็นการเพิ่มเสน่ห์และสร้างมูลค่าให้แก่ผลิตภัณฑ์ได้เป็นอย่างมาก ดังนั้น กลุ่มอาชีพผลิตภัณฑ์ฯ จึงควรศึกษาค้นคว้า ใฝ่ใจ มุ่งมั่นที่จะนำเครื่องมือที่เรียกว่าวัฒนธรรมนี้มาสร้างสรรค์คุณค่าและสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับผลิตภัณฑ์ธุรกิจให้มากที่สุด สอดคล้องกับงานวิจัยของณัฐพัชญ์ เอกสิริชัยกุล (2556:) ได้ศึกษารูปแบบการจัดการห่วงโซ่คุณค่าของธุรกิจจัดเลี้ยงตามแนวคิดเศรษฐกิจสร้างสรรค์พบว่า การเพิ่มมูลค่าให้แก่ธุรกิจจัดเลี้ยงโต๊ะจีนนั้นสามารถทำได้โดยการเชิดชูเอกลักษณ์ทางด้านวัฒนธรรมการกินอยู่ให้เห็นอย่างชัดเจน เพื่อรักษาคุณค่าทางวัฒนธรรมให้เป็นที่รู้จักและคงอยู่ กล่าวคือธุรกิจจัดเลี้ยงโต๊ะจีนควรชูประเด็นในเรื่องของคุณค่าที่มีความโดดเด่นในเรื่องของวัฒนธรรมการกินอยู่ของชาวจีนมาใช้เป็นสิ่งที่เพิ่มมูลค่า นั่นคือควรมีการนำเสนอเรื่องราวผ่านเมนูอาหาร เชื่อมโยงให้เห็นวัฒนธรรมการรับประทานอาหารของชาวจีน ที่มีลักษณะเฉพาะตัว มีเอกลักษณ์ และสอดคล้องกับงานวิจัยของมณฑิรา ธาดาอำนวยชัย (2552:9) ศึกษาเกี่ยวกับเศรษฐกิจสร้างสรรค์และอุตสาหกรรมสร้างสรรค์ทั้งในประเทศและต่างประเทศ พบว่า วัฒนธรรมมีความสำคัญกับผู้ผลิต ในแง่ของการเป็นจุดเริ่มต้นและมีบทบาทหลักในการสร้างเศรษฐกิจใหม่ เครือข่ายการแลกเปลี่ยนทางวัฒนธรรม การมีส่วนร่วมทางวัฒนธรรม และการสร้างเอกลักษณ์เฉพาะและธำรงรักษาไว้ซึ่งวัฒนธรรม เป็นองค์ประกอบพื้นฐานของเศรษฐกิจสร้างสรรค์เนื่องจากวัฒนธรรมมีความสำคัญมากกว่าการเป็นเพียงสินค้าในการบริโภค

4. ด้านการปรับปรุงและพัฒนาธุรกิจชุมชนสู่ความยั่งยืน ในด้านนี้กลุ่มอาชีพจำเป็นต้องมีการเรียนรู้การสร้างสรรคผลิตภัณฑ์ และมีการถ่ายทอดองค์ความรู้และทักษะในการสร้างผลิตภัณฑ์ให้แก่สมาชิกอย่างต่อเนื่อง กลุ่มอาชีพต้องมีองค์ความรู้ในทางศิลปะ มีความรู้และทักษะในการสร้างสรรคงาน และมีการศึกษา

ค้นคว้าฝึกทักษะอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอมีการพัฒนาเทคนิคและมีมือให้แก่สมาชิก มีการใช้องค์ความรู้มาพัฒนาผลิตภัณฑ์และบรรจุภัณฑ์ที่สวยงามตลอดจนต้องมีการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมสมัยใหม่มาช่วยเพื่อเสริมสร้างและพัฒนาศักยภาพในการผลิตให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น การใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมจะช่วยให้การผลิตมีความรวดเร็ว และสะดวกสบายขึ้น สามารถสร้างงานและต่อยอดผลิตภัณฑ์ได้แตกต่างหลากหลายอย่างสร้างสรรค์ สามารถตอบสนองความต้องการของลูกค้าได้ดีกว่าเดิม สอดคล้องกับแนวคิดเศรษฐกิจสร้างสรรค์ (สำนักงานพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2557) ที่กล่าวว่า เศรษฐกิจสร้างสรรค์คือแนวคิด การขับเคลื่อนเศรษฐกิจบนพื้นฐานของการใช้องค์ความรู้ การสร้างสรรค์งาน และการใช้ทรัพย์สินทางปัญญาที่เชื่อมโยงกับรากฐานทางวัฒนธรรม การสั่งสมความรู้ของสังคมและเทคโนโลยี นวัตกรรมเป็นกิจกรรมที่เกิดจากการสร้างมูลค่าที่มาจากความคิดของมนุษย์

อย่างไรก็ตาม กลุ่มอาชีพต้องมีการพัฒนาปรับปรุงแผนธุรกิจ เพื่อเพิ่มผลผลิตและลดต้นทุนในการผลิตอย่างสม่ำเสมอให้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงในสมัยปัจจุบัน ตลอดจนการพัฒนาจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมชุมชน มีการจัดสรรทรัพยากรอย่างคุ้มค่า ใช้ทรัพยากรอย่างเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมคำนึงถึงสุขอนามัยชุมชนและมีการถ่ายทอดองค์ความรู้ทางด้านการพัฒนาทรัพยากรสู่สมาชิก เพราะการผลิตผลิตภัณฑ์ประเภทกะลามะพร้าว ซึ่งแม้จะเป็นพืชที่ไม่มีสารเคมีหรือสารพิษต่อสิ่งแวดล้อมและมนุษย์ แต่เศษใยไม้ที่เกิดขึ้นจากกระบวนการผลิต อาจเป็นฝุ่นละอองที่ก่อการระคายเคืองต่ออวัยวะในร่างกายของมนุษย์และสัตว์ได้ อีกทั้งควันไฟที่เกิดจากการเผาทำลายเศษที่เหลือใช้ของกะลามะพร้าวอาจส่งผลให้เกิดทัศนวิสัยที่ไม่ดีต่อการมองเห็นทำให้เกิดอุบัติเหตุขึ้นได้ ดังนั้น การเรียนรู้ที่จะใช้ทรัพยากรและการกำจัดเศษเหลือใช้ในการผลิตผลิตภัณฑ์กะลามะพร้าวจึงเป็นสิ่งที่มีความจำเป็นอย่างมากสำหรับกลุ่มอาชีพที่ต้องได้รับการศึกษาวิธีการกำจัดที่ถูกต้องและต้องมีการถ่ายทอดเทคนิควิธีสู่สมาชิกในกลุ่มเพื่อเป็นการสร้างธุรกิจที่ไม่เป็นพิษต่อสิ่งแวดล้อมด้วย

นอกจากนี้กลุ่มอาชีพต้องมีการพัฒนาเพื่อพึ่งพาตนเองอย่างยั่งยืนโดยการฝึกกำลังสร้างเครือข่ายกลุ่มอาชีพและต้องมีการประสานงานกับหน่วยงานภายในชุมชนทั้งภาครัฐ ที่แม้ว่าในปัจจุบันรัฐบาลจะมีนโยบายสนับสนุนสินค้าและผลิตภัณฑ์ที่เป็นผลิตภัณฑ์ชุมชนโดยการสนับสนุนเรื่องงบประมาณ การประชาสัมพันธ์ การขยายตลาดให้กับกลุ่มวิสาหกิจชุมชนก็ตาม แต่กลุ่มอาชีพไม่ควรรอความช่วยเหลือจากรัฐบาลเพียงอย่างเดียว หากแต่ควรมีการฝึกกำลังกันเป็นเครือข่ายเพื่อความเข้มแข็งทางธุรกิจและเป็นการสร้างอำนาจในการต่อรองที่ทำให้กลุ่มอาชีพสามารถดำรงอยู่ได้ด้วยพึ่งตนเองได้อย่างยั่งยืน อย่างไรก็ตาม กลุ่มอาชีพควรดำเนินธุรกิจโดยยึดหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง รู้จักเลือกรับปรับใช้ให้เหมาะสมกับชีวิตของตนเอง ไม่ดำเนินธุรกิจอย่างฟุ้งเฟ้อไม่รับงานที่เกินกำลังความสามารถของตนเอง รู้จักปรับตัว เรียนรู้และพัฒนากระบวนการผลิตเพื่อพัฒนาฝีมือตนเองและพัฒนาผลิตภัณฑ์อย่างสม่ำเสมอ รู้จักเปิดโลกทัศน์ของตนเองเรียนรู้ความต้องการของตลาด และแผนธุรกิจอย่างพอเพียง รู้จักประยุกต์ใช้วัตถุดิบและเครื่องมือ อุปกรณ์ในการผลิตที่หาได้ง่ายในท้องถิ่น ลดการใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัยที่เกินความจำเป็น นอกจากนี้ กลุ่มอาชีพต้องมีการอนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่นด้วยการถ่ายทอด สืบทอดองค์ความรู้ให้คนรุ่นหลัง ตลอดจนต้องมีการปลูกจิตสำนึกในการเห็นคุณค่าของภูมิปัญญาท้องถิ่นให้แก่เยาวชนในท้องถิ่น เหล่านี้ล้วนเป็นวิธีที่สามารถทำให้กลุ่มอาชีพสามารถพัฒนาธุรกิจชุมชนสู่ความยั่งยืนตามแนวคิดเศรษฐกิจสร้างสรรค์ได้ สอดคล้องกับงานวิจัยของพัชรียา เพชรพราว (2556) ทำการศึกษา

กระบวนการใช้เศรษฐกิจสร้างสรรค์เพื่อการยกระดับผลิตภัณฑ์ OTOP สู่ระดับสากลของกลุ่มวิสาหกิจชุมชน ตำบลดอนตูม จังหวัดนครปฐม พบว่าสิ่งที่สำคัญที่สุดคือการสืบทอดภูมิปัญญาท้องถิ่นในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ ต้องใช้เศรษฐกิจเชิงสร้างสรรค์ เพื่อให้ผลิตภัณฑ์ถูกขับเคลื่อนฐานทางเศรษฐกิจ โดยใช้องค์ความรู้ การสืบทอด วัฒนธรรม ภูมิปัญญา เพื่อสร้างให้เกิดการเปลี่ยนแปลงต่อภาคการผลิต การบริการ การตลาด ซึ่งมีปัจจัยหลักมาจากความสามารถ และทักษะพิเศษของบุคคล เป็นระบบเศรษฐกิจใหม่ที่มีกระบวนการนำเอาวัฒนธรรม เศรษฐกิจ และเทคโนโลยีมารวมเข้าไว้ด้วยกันก่อให้เกิดอุตสาหกรรมเชิงสร้างสรรค์ ซึ่งเป็นกลุ่มกิจกรรมการผลิตที่ต้องพึ่งพาความคิดสร้างสรรค์เป็นวัตถุดิบสำคัญ โดยการสร้างมูลค่าที่เกิดจากความคิดของมนุษย์

ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัย

1. จากผลการวิจัยพบว่าผลิตภัณฑ์กะลามาพร้าวเป็นผลิตภัณฑ์ภูมิปัญญาท้องถิ่นที่มีความโดดเด่น เป็นเอกลักษณ์ในเชิงพุทธศิลป์ที่มีรากฐานมาจากวัฒนธรรมและความเชื่อของท้องถิ่นและความศรัทธาใน พระพุทธศาสนาของชาวไทยที่ฝังรากลึกยาวนาน ดังนั้นจึงควรได้รับการส่งเสริมอย่างจริงจังจากหน่วยงานที่ เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและเอกชน ซึ่งจะสามารถช่วยผลักดันและสร้างชื่อเสียง สร้างรายได้ให้กับชุมชนได้เป็นอย่างดี
2. กลุ่มอาชีพกะลามาพร้าวยังต้องการการพัฒนาในด้านการออกแบบผลิตภัณฑ์ การศึกษาความ ต้องการของตลาด การจัดจำหน่ายและการส่งเสริมการตลาด การพัฒนาผลิตภัณฑ์สู่เศรษฐกิจสร้างสรรค์ ดังนั้น หน่วยงานภาครัฐและเอกชนในจังหวัดนครปฐมควรจัดโครงการฝึกอบรมเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าว โดยมุ่งเน้นการ อบรมเชิงปฏิบัติการเพื่อให้ความรู้แก่กลุ่มอาชีพ
3. จากการวิจัยพบว่ากลุ่มอาชีพประสบปัญหาในเรื่องการขาดแคลนแรงงาน เนื่องจากไม่มีผู้สืบทอด การดำเนินงานต่อจากสมาชิกที่มีอยู่ในปัจจุบัน เนื่องจากผลตอบแทนที่ไม่แน่นอนเหมือนกับไปทำงานในโรงงาน อุตสาหกรรม และเนื่องจากเป็นแรงงานที่ต้องใช้ทักษะและมีมือทางศิลปะขั้นสูงซึ่งคนรุ่นใหม่ไม่ค่อยให้ความสนใจ ดังนั้นหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรจะช่วยเข้ามาช่วยในการส่งเสริมให้กลุ่มอาชีพสร้างอัตลักษณ์ของผลิตภัณฑ์ผ่านการ เล่าเรื่อง (Story Telling) เกี่ยวกับเรื่องภูมิปัญญา วัฒนธรรมและความเชื่อในพระพุทธศาสนาที่เป็นจุดเด่นของ สังคมไทย เพื่อสร้างความน่าสนใจและเป็นการสร้างมูลค่าเพิ่มให้ผลิตภัณฑ์ตามแนวคิดเศรษฐกิจสร้างสรรค์

ข้อเสนอแนะสำหรับงานวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการวิจัยเกี่ยวกับแนวทางการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมของชุมชนในอนาคต เพื่อหาแนวทางใน การส่งเสริมให้คนรุ่นใหม่ในชุมชนเกิดจิตสำนึกในการอนุรักษ์วัฒนธรรม ภูมิปัญญาและรักษาความเป็นเอกลักษณ์ ของชุมชนในด้านผลิตภัณฑ์ชุมชน เพื่อเป็นการสืบทอดภูมิปัญญาที่เป็นมรดกทางวัฒนธรรมของชุมชนสืบไป
2. ควรมีการวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาตราสินค้า หรือการสร้างแบรนด์ ให้แก่กลุ่มอาชีพผลิตภัณฑ์ภูมิ ปัญญาท้องถิ่นเพื่อสร้างความเป็นเอกลักษณ์ เป็นที่รู้จัก และเกิดการยอมรับทางการตลาด จะเป็นแนวทางในการ ขยายธุรกิจของกลุ่มอาชีพผลิตภัณฑ์ภูมิปัญญาท้องถิ่นในอนาคต

เอกสารอ้างอิง

ภาษาไทย

กฤติภัค ทองสุพิมพ์. (2553). “การสืบทอดภูมิปัญญาท้องถิ่นและการประยุกต์ใช้เศรษฐกิจสร้างสรรค์ กลุ่มผลิตภัณฑ์แปรรูปสุกร ในเขตเทศบาลนครนครปฐม.” วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศิลปากร.

ณัฐพัชัญ เอกสิริชัยกุล. (2556). “รูปแบบการจัดการห่วงโซ่คุณค่าธุรกิจจัดเลี้ยงจังหวัดนครปฐมตามแนวคิดเศรษฐกิจสร้างสรรค์.” วิทยานิพนธ์ดุขฎิบัณฑิต สาขาวิชาพัฒนศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร.

พัชรียา เพชรพราว. (2556). “กระบวนการในการใช้เศรษฐกิจสร้างสรรค์เพื่อยกระดับผลิตภัณฑ์ OTOP สู่ระดับสากลของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนตำบลดอนตูม จังหวัดนครปฐม.” วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศิลปากร.

มณฑิรา ธาดาอำนวยการ. (2552). “สถานภาพทางเศรษฐกิจสร้างสรรค์และศักยภาพของอุตสาหกรรมภาพยนตร์ไทยในการพัฒนาสู่เศรษฐกิจสร้างสรรค์.” วิทยานิพนธ์ปริญญาดุขฎิบัณฑิต สาขาวิชานิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2557). การพัฒนาผลิตภัณฑ์ชุมชน. เข้าถึงเมื่อ 3 ธันวาคม 2557. เข้าถึงได้จาก http://www.nesdb.go.th/main.php?filename=develop_issue